

Natuurmonumenten Districtscommissie Amsterdam

Zienswijze

Aan het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel
Amsterdam Zuidoost
t.a.v. mw. M. de Vree
Postbus 12491
1100 AL Amsterdam Zuidoost

Plaats: Amsterdam

Datum: 18 april 2009.

Betreft: Concept verkenning bouwlocaties/Vrijstelling bestemmingsplan voor het bouwrijp maken van en bouwen aan de Zuidoever van de Gaasperplas.

Geacht DB van Stadsdeel Zuidoost,

Bij deze willen wij u onze zienswijze kenbaar maken m.b.t. de “Concept woonvisie 2020, het programma “Groen& Blauw2030” en de “Verkenning Woningbouwlocaties”.

De ruimtelijke onderbouwing van het project is gebaseerd op de “Structuurvisie Zuidoost 2020”. De plannen behelzen ondermeer 2 varianten van de **bouw van een aantal woontorens met een maximale hoogte van 12 verdiepingen** aan de zuidoever van de Gaasperplas, het verder uitbreiden van de bebouwing op de noordoever, het wijzigen van de aard van het gebied plaatselijk bekend als ‘De Riethoek’ en het gebied bekend als “Centraal park Gaasperdam”.

Wij verwerpen de bouw van de bedoelde woontorens, evenals overige bebouwing, dan wel wijziging van bestemming, functie, indeling of beheer in deze gebieden.

Onze argumentatie hiervoor is de volgende.

- 1. Verlies van natuurwaarden.**
- 2. Verlies van recreatie waarden en mogelijkheden tot natuurbeleving voor de Amsterdamse stadsbewoner.**
- 3. Geschenk aan Koningin Beatrix ter ere van haar 25 jarig huwelijk.**

1. Verlies van natuurwaarden.

a. Gebied in relatie tot de omliggende gebieden

De zuidoever van de Gaasperplas maakt onderdeel uit van een groene gordel rondom de rand van Amsterdam Zuidoost. Het is conform de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur (EHS), zoals is aangegeven door de provincie Noord-Holland, onderdeel van de EHS. (www.noord-holland.nl/images/65_135235.pdf, zie bijlage 1)

De oevers van de Gaasperplas maken tevens onderdeel uit van de Hoofdgroenstructuur van de stad Amsterdam. Om een grootschalig ecologisch netwerk als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) te kunnen realiseren zijn verbindingen in de vorm van natuurzones nodig die de natuurgebieden aan elkaar koppelen. Deze natuurzones koppelen bestaande natuur aan nieuwe natuur. Deze verbindingen zijn nodig om genetische uitwisseling tussen plant- en diersoorten van de verschillende gebieden mogelijk te maken. Ook wordt zo het leefgebied van de plant- en diersoorten groter. De zuidoever van de Gaasperplas grenst aan de ecologische verbindingzone (EVZ) die loopt van het Abcoudermeer aan zuidzijde van Amsterdam Zuidoost naar het Diemberbos aan de Oostzijde van Amsterdam Zuidoost. Het gebied staat verder voor diverse vogelsoorten in verbinding met het Naardermeer en het Vechtplassen-gebied. Het landje gelegen aan de Oostzijde van de Gaasperplaats en grenzend aan de Weespertrekvaart zou zelfs prima tot oever- en moeraszone ontwikkeld kunnen worden, waardoor de ecologische waarden van het gebied verder versterkt kunnen worden. Door de bebouwing zouden deze functies komen te vervallen of sterk worden aangetast.

Zoals bekend verondersteld mag worden, **is het niet toegestaan, in de EHS bebouwing te realiseren**, tenzij Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen, omdat er geen andere opties zijn. In dat geval zal de compensatieregeling van de provincie Noord Holland in werking treden (http://www.noord-holland.nl/thema/recreatie_en_natuur/Inrichting_natuur/Natuurcompensatie/index.asp, zie bijlage 2) en zal in de omgeving natuurcompensatie gevonden moeten worden conform de hier voor geldende regels. De natuurwaarden van het gebied hebben zich sinds het graven van de Gaasperplas ca 30 jaar geleden kunnen ontwikkelen en kunnen niet eenvoudig gecompenseerd worden als gevolg van hun ligging, het tijdsaspect en de aanwezige flora en fauna.

Daarbij willen wij erop wijzen, dat er alternatieve mogelijkheden zijn om woningen te realiseren binnen of in de nabijheid van stadsdeel Zuidoost. Wij zijn bereid daarover mee te denken

Wij verzoeken u, ons van alle eventuele stappen in verband met het verkrijgen van ontheffing, schriftelijk op de hoogte te stellen.

b. Functie van het gebied als woonplaats voor planten en dieren

De zuidoever van de Gaasperplas vormt een rijk natuurgebied, waarin een groot aantal vogelsoorten en plantensoorten hun domicilie hebben of tijdelijk verblijven, waaronder onder andere de zeldzame roerdomp (Zie in bijlage 2 een lijst met broedvogelsoorten die in het gebied zijn waargenomen). Doordat er zich diverse biotopen op korte afstand van elkaar

bevinden, is er een grote variatie aan planten en diersoorten. Er is water, een oeverzone, open parkbos en wat dicht parkbos te vinden.

Er komen in Zuidoost ongeveer 60 beschermde en rode lijst plantensoorten voor, waaronder 17 rondom de plas en 8 aan de zuidkant van de Gaasperplas: (zie bijlage 3). Aan de zuidzijde komen voor: Akkerklokje, Koningsvaren, Rietorchis, Rode ogentroost, Valse kamille, Duits viltkruid, Schapengras, Kaardenbol, Rietorchis en Ratelaar. Daarnaast komen in de Riethoek de orchideeënsoorten Brede wespenorchis en Moeraswespenorchis in flinke aantallen voor.

2. Verlies van recreatiewaarden en mogelijkheden tot natuurbeleving voor de Amsterdamse stadsbewoner.

De Zuidoever van de Gaasperplas vervult een steeds belangrijker functie voor de natuurbeleving van Amsterdammers.

Het park is reeds hoogwaardig, maar ontwikkelt zich nog steeds verder naar volgende successiestadia en heeft nog meer potentie. Het wordt steeds meer ontdekt als recreatiegebied. Er is een zwemplas aanwezig evenals een surfstrand, een BBQ strand, ruiterspaden, hondenspeelplaatsen, een duiktrap en visstekken. Er zijn diverse verenigingen actief (kanovereniging, roei en zeilvereniging) en de Riethoek wordt al 23 jaar door vrijwilligers beheerd.

Veel bewoners van de wijde omgeving maken gaarne gebruik van dit gebied om te wandelen, te trimmen, te vissen, te BBQen of paard te rijden. Hiermee wordt voorkomen, dat mensen in de file moeten staan of zich een groot deel van hun vrije dag in het OV moeten begeven om een stukje groen of blauw te kunnen bereiken.

Van de recreatiemogelijkheden van het strand wordt vooral zomers bij mooi weer zeer intensief gebruik gemaakt.

Voor de jeugd vormt het gebied een spannende omgeving, waar zij vooral 's avonds graag gezellig bij elkaar zitten, inclusief een kampvuurtje. Deze stadsjeugd komt zo 'spelenderwijs' in aanraking met bijvoorbeeld vleermuizen die rondfladderen, nachtegalen die zingen, steenuiltjes die op een prooi uit zijn en kikkers en padden, die zich 's avonds en 's nachts in de verre omtrek laten horen. Daarnaast zijn er diverse rustige hoekjes, waar men zich qua beleving niet in een grote stad waant en waar de rustzoekende stadsbewoner terecht kan.

Door de relatief grote omvang kan het gebied natuur- en recreatiewaarden combineren tot een hoogwaardig geheel. Bij bebouwing zal hier onvermijdelijk afbreuk aan gedaan worden en zullen diverse waarden onder druk komen te staan of verdwijnen.

3. Geschenk aan Koningin Beatrix ter ere van haar 25-jarig huwelijk.

Het park aan de zuidoever van de Gaasperplas is aan HM Koningin Beatrix en ZKH Prins Claus aangeboden ter ere van hun 25-jarig huwelijk. Diverse buurtbewoners hebben hier indertijd middels donaties of het kopen van bomen aan bij gedragen. Ondanks het feit dat deze schenking in zekere mate een symbolisch karakter draagt, zijn wij van mening dat hieraan niet zonder meer voorbij gegaan kan worden. Wij verzoek hierbij het stadsdeel bestuur HM Koningin Beatrix expliciet op de hoogte te brengen van de plannen tot functiewijziging.

Hoogachtend,

ir. Jan van der Ben
voorzitter districtscommissie Amsterdam Natuurmonumenten
Valeriusstraat 238-I 1075 GL Amsterdam; janvdben@planet.nl

Bijlage 1 Bescherming van de EHS.

De ecologische hoofdstructuur (EHS), provinciale ecologische verbindingzones en de weidevogelgebieden uit de streekplannen worden beschermd volgens het 'nee, tenzij'-beginsel. Dat houdt in dat ingrepen die de (potentiële) natuurwaarden substantieel aantasten in principe niet zijn toegestaan.

In bepaalde situaties wordt onder voorwaarden toch toestemming gegeven. Die voorwaarden zijn in de streekplannen beschreven. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan op kosten van de initiatiefnemer worden gecompenseerd. De eisen die aan de compensatie worden gesteld, staan in de Beleidsregel compensatie natuur en recreatie.

[Beleidsregel compensatie natuur en recreatie \(2007\)](#)

[Handreiking ruimtelijke bescherming en compensatie natuur en recreatie](#)

[Globale kaart ruimtelijke bescherming en compensatie natuur en recreatie](#)

Bijlage 2 Lijst van broedvogelsoorten, waargenomen in de omgeving van de Gaasperplas.

Bij een inventarisatie in 2006 zijn de volgende 31 broedvogelsoorten waargenomen:

Fuut, Knobbelzwaan, Blauwe reiger, Wilde eend, Waterhoen, Meerkoet, Holenduif, Houtduif, Turkse tortel, Grote bonte specht, Winterkoning, Heggenmus, Roodborst, Merel, Zanglijster, Kleine karekiet, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Staartmees, Pimpelmees, Koolmees, Boomkruiper, Gaai, Ekster, Kauw, Zwarte kraai, Spreeuw, Huismus, Ringmus, Groenling en Putter.

Bijlage 3 Lijst van beschermde plantensoorten die voorkomen rond de Gaasperplas:

Er komen 17 beschermde rode lijst soorten voor in het gebied (met oorspronkelijk oud laagveen) over een breedte van 50 tot 200 meter rondom de gehele Gaasperplas:

Zowel aan de zuid- en west-, als aan de noord- en oostzijde zijn zeventien bij de wet beschermde en Rode Lijst-soorten aangetroffen:

Beschermd zijn daar: Akkerklokje, Brede wespenorchis, Koningsvaren, Moeraswespenorchis, Rietorchis, Waterdrieblad en Zwanenbloem.

Rode Lijstsoorten zijn daar: Hangende zegge, Korenbloem en Rode ogentroost (Gevoelig); Moeraswolfsmelk en Valse kamille (Kwetsbaar); Bolderik, Duits viltkruid en Schapengras (Ernstig bedreigd) en Bermooievaarsbek en Waterkruiskruid als Doelsoorten. Bovendien komt het Echt duizendguldenkruid er voor, als één van de bijzonder opvallende soorten.